

Verslag Ketenchecklist Tulp

Project 330733-10, Jeroen Wildschut, juli 2005

Inleiding:

De ketenchecklist is ontstaan als antwoord op o.a. kwaliteitsproblemen bij biologische snijtulpen, zoals kiepers in blad en bloem en galmijtschade in de bloemen. Ook de hoge prijs (mede vanwege tegenvallende opbrengsten) was een probleem.

Als mogelijke oplossing werd het vergroten van de ketentransparantie gegeven. Dit zou voor alle deelnemers in de keten voordelen moeten bieden, zoals:

- Vooraf duidelijkheid omtrent productie, kwaliteit en prijs
- Helder maken van de geschiedenis van het (tussen)product voor de ontvangende partij
- Op grond van de geconstateerde, vastgelegde gegevens een (tijds) inschatting kunnen maken van eventuele te verwachten afwijkingen van de oorspronkelijk overeengekomen leveringen
- Traceerbaar maken van oorzaken voor de kwaliteitsproblemen met het (eind)product
- Gezamenlijk zoeken naar oplossingen

Een checklist werd als belangrijk hulpmiddel gezien om de transparantie van de keten te verbeteren. De belangrijkste doelen van de checklist zijn:

- inzicht verkrijgen in de verbeterpunten in de productie van bolbloemen
- aanknopingspunten vinden om de productkwaliteit te verbeteren
- het traceerbaar maken van het product door de Nederlandse biologische snijtulpenketen.

Voortgang:

Een van de nadelen van de ketenchecklist is de bewerkelijkheid en de vereiste discipline om de lijst op tijd in te vullen.

Het invullen werd verzorgd door DLV. Na 31 december 2005 zou de keten dit zelfstandig moeten kunnen doen. Begin 2005 is een opzet gemaakt voor een digitale ketenchecklist tulp, zie: <http://psgapp.wur.nl/ketenchecklist>.

Deze opzet is op 30 maart met de ketenpartijen besproken en werd op zich goed ontvangen. De voordelen in vergelijking met de papieren checklist zijn evident:

- Er is minder invulwerk doordat herhalingen voorkomen worden en doordat er vaak ingevuld kan worden door op keuzemogelijkheden te klikken.
- Zodra data ingevoerd zijn zijn ze door de geautoriseerde ketenpartij direct inzichtelijk, onafhankelijk van plaats en tijd.
- Er is geen papierwinkel meer

Een vraag die bleef rondzingen was hoe de checklist in verhouding staat tot bestaande registratiepakketten en met name tot certificering middels PrimaBol (en in de toekomst PrimaBloem). Concreet kwamen er twee problemen naar voren:

- Dubbel werk als naast de checklist ook aan Primabol wordt meegewerkt.
- De kosten.

De in de checklist verzamelde data komen maar voor een klein deel overeen met de data voor certificatie bij PrimaBol (nl. alleen de data over bemesting). Er wordt dus niet twee keer hetzelfde ingevuld; het zijn inhoudelijk verschillende datasets. Data die *wel* in beide systemen voorkomen kunnen in principe op eenvoudige wijze gekoppeld worden.

De kosten: Ontwikkelingskosten van de checklist op internet *en* de onderhoudskosten voor het eerste jaar, worden gefinancierd vanuit het LNV-project. Dit project loopt tot 31 december 2005. Voor de onderhoudskosten in de navolgende jaren wordt door ITC-WUR het niet-commerciële tarief gehanteerd, wat uitkomt op een bedrag tussen de €500,- en €750,- (i.t.t. het op de bijeenkomst gemelde commerciële tarief van €2000,-). Hoofdelijk omgeslagen over de deelnemers.

Inbouwen van de checklist in bestaande registratiepakketten zal aanzienlijk hogere kosten met zich meebrengen (er bestaan immers meerdere pakketten: Crop-basis (opticrop), RePrAS, K&C, Agrovision)

Voor meer details: zie bijlage, waarin ter vergelijking 1) de internetversie van de ketenchecklist, 2) de mogelijkheden van het in bestaande registratiepakketten inbouwen van de ketenchecklist, en 3) certificatie middels PrimaBol, naast elkaar zijn gezet.

Tijdens een hierop volgende bijeenkomst van de ketenpartijen is unaniem besloten voorlopig niet verder te gaan met de ketenchecklist; als verwoord door de handelspartij Florganic:

"Florganic heeft het gebruik van de ketenchecklist zorgvuldig heroverwogen. We zijn tot de conclusie gekomen dat voor dit moment het beter is om te stoppen met de ketenchecklist. Voor het slagen van de ketenchecklist is een zeer zorgvuldige en gedetailleerde registratie van feiten van belang. Voor Florganic, en ik denk ook voor de andere ketenpartijen, vraagt dat op dit moment een te grote tijdsinspanning. Florganic is een startend bedrijf die zoveel mogelijk tijd moet steken in het opzetten en organiseren van de handel. Indien Florganic een grotere schaal bereikt heeft dan willen we graag het gebruik van de ketenchecklist opnieuw bekijken."

De conclusie is dat, indien de ketenchecklist zelfstandig door de ketenpartijen onderhouden moet worden, de voordelen (nu) kennelijk niet (meer) opwegen tegen de nadelen:

- Het verzamelen/waarnemen van gegevens en vervolgens het invullen kost te veel tijd en discipline.
- het onderhouden van een website kost te veel geld.
- De kwaliteitsproblemen die speelden bij de opstart van de productie- en handelsketen biologische snijtulpen tulpen zijn begrepen en (deels) onder controle.

Onder welke voorwaarden/omstandigheden heeft het zin met de ketenchecklist verder te gaan?

Uiteindelijk moeten de ketenpartijen op eigen kracht en op grond van eigen belangen met de ketenchecklist verder gaan. Pas wanneer de voordelen opwegen tegen de nadelen heeft dat zin. Dit kan het geval zijn indien:

- Ketenpartijen wat ruimer in hun tijd komen te zitten.
- Er meer deelnemers zijn zodat de kosten van de digitale versie per deelnemer omlaag gaan.
- Er zich toch hardnekkiger kwaliteitsproblemen blijven voordoen.

Wanneer de ketenchecklist toch nog van buiten de keten (financieel en inhoudelijk) ondersteund kan worden zou dit liggen op het vlak van website-beheer en analyse van de gegevensbestanden binnen de checklist om oorzaken/achtergronden van eventuele kwaliteitsproblemen op te sporen.

Bijlage: Vergelijking tussen de internetversie van de ketenchecklist, de mogelijkheden van het in bestaande registratiepakketten inbouwen van de ketenchecklist, en certificatie middels PrimaBol.

Digitale ketenchecklist PPO	Bestaande registratiepakketten (bijv. Cropbasis, RePrAS, Agrovision, e.a.) uitbreiden met digitale checklist	Certificatie bij PrimaBol (en in toekomst PrimaBloem) uitbreiden met digitale checklist
<ul style="list-style-type: none"> Doel: Verbeteren van de onderlinge communicatie binnen de keten. Snel kunnen achterhalen van oorzaken van kwaliteitsproblemen. Verminderen papierwinkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Doel: Registratie t.b.v. bedrijfsmanagement/boekhouding. Mogelijkheid tot gebruik in certificeringsschema's 	<ul style="list-style-type: none"> Doel: certificering (aantoonbaar verantwoord produceren)
<ul style="list-style-type: none"> Doelgroep: keten. 	<ul style="list-style-type: none"> Doelgroep: afzonderlijk bedrijf 	<ul style="list-style-type: none"> Doelgroep: groep bedrijven
<ul style="list-style-type: none"> De digitale ketenchecklist is een product dat onafhankelijk werkt ten opzichte van bestaande softwarepakketten. Eén versie binnen de hele keten. Geen installatie nodig op het bedrijf. 	<ul style="list-style-type: none"> De bestaande registratiesystemen zijn noodzakelijk bij certificering. Als er binnen de sector softwarepakketten van verschillende leveranciers worden gebruikt, moeten deze allemaal afzonderlijk met de checklist uitgebreid worden. Met de grote kans op het ontstaan van verschillende versies van een digitale checklist. 	<ul style="list-style-type: none"> PrimaBol is geen softwarepakket, maar een methodiek om tot certificering te komen (certificeringsschema).
<ul style="list-style-type: none"> Zodra andere softwarepakketten dit toestaan en mogelijk maken, kunnen bedrijfsgegevens (perceel, bemesting, klimaat etc.) geïmporteerd worden. 	<ul style="list-style-type: none"> Kan eenvoudig gebruik maken van de reeds ingevoerde gegevens van het bedrijf. De vraag is in hoeverre de gegevens daarna binnen de keten beschikbaar zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> nvt
<ul style="list-style-type: none"> Er hoeven in principe geen softwarepakketten aangekocht te worden. Wel is een Internet-aansluiting nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> Er moet een softwarepakket gekocht worden bij de softwareleverancier die de applicatie in gaat bouwen. Een internetverbinding is af en toe nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> Er dient één van de softwarepakketten aangeschaft te worden die volgens de certificatie PrimaBol voldoet aan de registratie van de gewenste bedrijfsgegevens.

Digitale ketenchecklist PPO	Bestaande registratiepakketten (bijv. Crop-basis, RePrAS, Agrovision, e.a.) uitbreiden met digitale checklist	Certificatie bij PrimaBol (en in toekomst PrimaBloem) uitbreiden met digitale checklist
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van systeem gebeurt binnen het LNV-project 33073310. Onderhoudskosten en huur server-ruimte vanaf 1 jaar na oplevering zijn voor rekening van de gebruikersgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiden van systeem met een ketenchecklist moet gefinancierd worden. Het is nog de vraag in hoeverre een software-ontwikkelaar dit voor een relatief kleine gebruikersgroep zelf wil financieren. In de gangbare teelt is er (nog) geen vraag naar een dergelijk systeem. <p>Ontwikkeling zal in elk geval al heel gauw €2.000,- kosten (Dit is erg optimistisch, als alle kosten echt doorberekend worden ligt het bedrag waarschijnlijk meer in de buurt van €20.000)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PrimaBol gaat alleen over veldregistratie. In de toekomst zal PrimaBloem komen, wat op de snijbloemen toegespitst is. Termijn waarop het in de praktijk wordt gebracht is onduidelijk
<ul style="list-style-type: none"> • Alle gebruikers (die daarvoor geautoriseerd zijn) hebben inzicht in de gegevens door de keten heen. Voorbeeld: de broeier kan gegevens van het veld of bij de handel of after sales opvragen etc. • Via het Internetsysteem kan een terugkoppeling gemaakt worden van gevolg naar oorzaak. Dit zal niet altijd gemakkelijk zijn. Maar er kan ruimte ingebouwd worden met een vraagrubriek, zonodig met een automatische E-mail attendering naar de overige bedrijven in de keten, zodat interactief door anderen in de keten hierop gereageerd kan worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zou ook voor alle gebruikers inzichtelijk moeten zijn via Internet op dezelfde wijze als in kolom 1. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gegevens zijn alleen voor de teler van de bollen op het veld inzichtelijk. Het bedrijf kan certificaat overleggen naar de handelaar of broeier, wat aan zou geven dat de teler zijn veldregistratie op orde heeft. Maar geeft verder geen inhoudelijke informatie. • Wanneer de ketenpartijen toch inzicht willen hebben in elkaars gegevens, dan zal naast PrimaBol de papieren versie van de checklist zoals die er nu ligt, bijgehouden moeten worden. Nadeel is dat de lijst in deze vorm niet door iedereen op elk moment in te zien is (er is tot nu toe tijdens het project gebleken dat de checklist door 1 persoon wordt ingevuld en bij 2 personen digitaal in Excel op de PC staat. Opvragen van gegevens kan wel, maar is niet optimaal) Ook is het lastiger om inzicht te hebben in hoeverre de checklisten al ingevuld/bijgehouden zijn.

Digitale ketenchecklist PPO	Bestaande registratiepakketten (bijv. Crop-basis, RePrAS, Agrovision, e.a.) uitbreiden met digitale checklist	Certificatie bij PrimaBol (en in toekomst PrimaBloem) uitbreiden met digitale checklist
<ul style="list-style-type: none"> Kosten ketenchecklist: <p>Onderhoud database, verbetering van de bestaande functionaliteit en huur van computerruimte op de server van Wageningen-UR: Eerste jaar na oplevering gratis, daarna een evaluatie gevolgd door een definitieve prijsopgave (afhankelijk van de ervaringen in het eerste jaar en aanvullende wensen waarschijnlijk tussen €500 en maximaal €750 p.j. <u>voor de hele groep gebruikers ongeacht de grootte</u>).</p> <p>Opmerking: Hierbij wordt het tarief voor niet-commerciële toepassingen toegepast (dit i.t.t. het eerder genoemde bedrag van €2000 p.j.) Uitbreiding met nieuwe functionaliteiten gaat op project (uren) basis en valt niet binnen het reguliere onderhoud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kosten software-applicaties: <p><i>Crop-basis:</i> aanschafkosten € 350,- jaarlijkse onderhoudskosten €100,-/jaar <u>per bedrijf</u></p> <p><i>RePrAS:</i> aanschafkosten € 1450,- onderhoudskosten onbekend <u>per bedrijf</u></p> <p><i>K&C Automatisering</i> aanschafkosten € 1134,- tot € 1250,- jaarlijkse onderhoudskosten €100,-/jaar installatiekosten € 113,45 tot € 115,- <u>per bedrijf</u></p> <p><i>Agrovision (Tel.: 0570 – 664 111)</i> Aanschafkosten: onbekend jaarlijkse onderhoudskosten: onbekend <u>per bedrijf</u></p> <p>+ aanschaf- en ontwikkelingskosten aanvulling softwarepakket met onderdelen uit de ketenchecklist</p> <p>+ Naast ontwikkeling van nieuwe software zal ook server-ruimte gereserveerd en onderhouden moeten worden (kosten: onbekend)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kosten certificatie Primabol: <p>Aanschaf van één van de softwarepakketten in kolom 2 + Abonnement PrimaBol basispakket € 225,-/3 j, dus € 75,-/jaar <u>per bedrijf</u></p>

